

AANLEIDING

Afnemend aanbod verse gezonde voeding

De stijging van het aantal klanten van de Nederlandse voedselbanken enerzijds en de gelijktijdige daling van het aanbod van levensmiddelen vanuit supermarkten anderzijds baart alle voedselbanken in ons land al geruime tijd extra zorgen. De Voedselbank Groesbeek en omstreken (e.o.), met haar verzorgingsgebied in de gemeenten Berg en Dal, Heumen, Mook en Middelaar weet nog steeds haar klanten wekelijks een voedselpakket met een goede mix van verswaren en houdbare producten aan te bieden, maar vooral het verwerven van verse groente wordt steeds moeilijker.

Een Voedseltuin voor de Voedselbank

Zo ontstond medio 2021 binnen de Voedselbank Groesbeek e.o. het idee om een voedseltuin te beginnen, waarvan de opbrengst ten goede komt aan de klanten van de voedselbank. De gemeente Berg en Dal bleek meteen enthousiast en bood een perceel van 1.800 m² aan om gratis te gebruiken, met! een startsubsidie van € 5000 om de grond te ontginnen.

De Voedselbank Groesbeek e.o. voegde hier een zelfde bedrag aan toe zodat de voorbereidingen direct van start konden gaan. De tweede helft van 2021 werd besteed aan het ontginnen en ploegen van de grond, de aanleg van voorzieningen zoals een koffieket en een boogkas, de aanschaf van tuingereedschap en het slaan van een grondwaterput. Ook werd in die periode gestart met het werven van vrijwilligers en vergaren van kennis door werkbezoeken en cursussen.

Een zelfstandige stichting

Het bestuur van de Stichting Voedselbank Groesbeek e.o. fungeerde in deze periode als soort van projectontwikkelaar voor de Voedseltuin Groesbeek, maar vond het niet passend om er permanent verantwoordelijk voor te zijn. Daarom werd op 20 januari 2022 de zelfstandige Stichting Voedseltuin Groesbeek opgericht met een eigen bestuur, eigen doelstellingen en financiële huishouding om zodoende haar eigen activiteiten te ontplooiën.

Na een goede start, borging van de continuïteit

Het eerste jaar van het bestaan verliep zeer succesvol. Zo'n 20 vrijwilligers bezaaiden en beplantten de 22 bedden en haalden later in het seizoen de oogst binnen. Die was rijkelijk: iedere week tussen mei en november was er voor elk van de destijds ca. 110 huishoudens die door de voedselbank werden geholpen, uiteenlopende porties groenten beschikbaar.

Nu, aan het begin van het tweede seizoen, is er een soepel draaiende organisatie, goede voorzieningen en redelijk wat kennis over de mogelijkheden, eisen en beperkingen van de groenteteelt op dit terrein. Een goede uitgangssituatie voor een beleidsplan waarmee we de continuïteit van onze mooie voedseltuin willen waarborgen.

UITGANGSPUNTEN

De Voedseltuin Groesbeek stelt zich primair ten doel groenten te telen voor de klanten van de Voedselbank Groesbeek e.o. Een belangrijke tweede doelstelling is om de vrijwilligers een zinvolle, gezonde en gezellige activiteit te bieden.

Uit deze doelstellingen zijn de volgende uitgangspunten afgeleid:

- Gezonde groente telen: de voedseltuin werkt biologisch (gebruikt geen kunstmest, geen gewasbeschermingsproducten)
- Klanten van Voedselbank Groesbeek e.o. als doelgroep: teelkeuze gebaseerd op deze doelgroep.
- Ontspanning en ontmoeting voor vrijwilligers: gezond werken in de buitenlucht, kennis opdoen over moestuinieren (in de praktijk, tijdens excursies en via cursussen), en bovenal een gezellige ontmoetingsplaats.

STERKTES, ZWAKTES, KANSSEN EN BEDREIGINGEN

Sterktes

Door professionele kennis was de opbrengst het 1^e seizoen boven verwachting hoog en van uitstekende kwaliteit. In korte tijd is een goede structuur van werken geïmplementeerd (teeltplan, weekplanning, rapportage). De tuin is een fijne plek waar de huidige vrijwilligers elkaar ontmoeten en nieuwe mensen van harte welkom zijn. Er zijn op dit moment voldoende vrijwilligers om de moestuin draaiende te houden. En dit zonder actieve werving. De voedseltuin is inmiddels goed toegerust qua materieel en beschikt over de nodige voorzieningen. Door publiciteit en mond op mond reclame heeft de Voedseltuin Groesbeek een goede naam in de regio. Financieel hebben we, mits we voorlopig op de huidige locatie kunnen blijven, een voldoende solide positie.

Zwaktes

De voedseltuin is als vrijwilligersorganisatie altijd afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Het bestuurlijke, coördinerende aspect van de Voedseltuin Groesbeek rust op een kleine groep, omdat de meeste vrijwilligers vooral geïnteresseerd zijn in uitvoerende werkzaamheden en ontspanning. Financieel is de Stichting Voedseltuin Groesbeek volledig afhankelijk van subsidies en donaties.

Kansen

Door de toename van het aantal voedselbank klanten neemt het belang van onze voedseltuin toe. Door toenemende kennis/ervaring, verdere verbetering van de grond kan de oogst opbrengst verder stijgen. Samenwerking met (soortgelijke) initiatieven in de regio kan wederzijdse impact versterken, win-win opleveren.

Bedreigingen

Het door de gemeente beschikbaar gestelde perceel kan de gemeente ieder moment terugvorderen. De gemeente geeft aan zich in te spannen om in zo'n situatie een nieuwe locatie te vinden, maar geeft daaromtrent geen garanties.

BELEID 2023-2027

Na snelle, succesvolle start in het seizoen 2022-2023 heeft Voedseltuin Groesbeek een goede basis gelegd voor de toekomst. We zien voor de komende jaren de volgende mogelijkheden om onze continuïteit te waarborgen.

Aanbod verder aanpassen aan doelgroep

Het 1^e seizoen is een breed assortiment groenten (25 soorten) geteeld om met name de geschiktheid van de grond te bepalen. In overleg met het uitgifte team van de Voedselbank Groesbeek e.o worden nieuwe teeltplannen aangepast aan de wensen van de klanten van de voedselbank. Dat komt, in het kort, neer op vereenvoudiging van het aanbod (grotere hoeveelheden en iets minder variatie) meer herkenbaarheid van het aanbod (bekende groenten met een recept).

Binding vrijwilligers, contact met stakeholders

Binden van de vrijwilligers en goed contact met de stakeholders is van groot belang voor de continuïteit van onze voedseltuin. Door wekelijks samen te werken in de moestuin is er een goed contact ontstaan met en tussen de vrijwilligers. Ook via de apps is er veel onderling contact binnen de teams.

Daarnaast is het zinvol om door het jaar wat extra gezamenlijke momenten te creëren. De officiële opening in 2022 was druk bezocht en zorgde voor een gevoel van saamhorigheid. Van het opstarten en afsluiten van het seizoen werd eerder een moment gecreëerd, waar vrijwilligers en stakeholders bij aanwezig waren. Goed om dit in stand te houden.

Opbouwen van een netwerk

Na een druk oprichtingsjaar waarbij de focus vanzelfsprekend op onze eigen moestuin lag is er nu meer tijd om om ons heen te kijken en aansluiting te vinden bij (soortgelijke) initiatieven in onze (directe) omgeving. Hoe kunnen we binnen ons werk- en aandachtsgebied samen met andere organisaties kennis delen en win-win effecten creëren?

Oriënteren mogelijkheden op sociaal-maatschappelijk gebied

Heel bewust hebben we ons dit eerste jaar voor wat betreft de werving van vrijwilligers niet actief gericht op bijzondere doelgroepen. Reden is dat we eerst de tijd wilden nemen om een vaste structuur van werken neer te zetten. In de komende periode gaan we ons voorzichtig en zorgvuldig oriënteren op de eventuele mogelijkheden om specifieke doelgroepen (mensen met een afstand tot het 'normale' sociale leven / de arbeidsmarkt) als vrijwilliger werkzaam te laten zijn in onze moestuin. Recentelijk is er al kennis gemaakt enkele zorginstellingen in de regio.

ANBI status

Het verkrijgen van een ANBI status geeft ons de mogelijkheid ons bestaansrecht te bekrachtigen.